

NISA – PŘESHraniČNÍ ROZVOJ VENKOVA
PROGRAM PHARE CBC '97

SUBPROJEKT NO CZ 9701/05.02.02.01

**ROZVOJOVÉ STUDIE
VENKOVSKÝCH
MIKROREGIONŮ**

MIKROREGION PODRALSKO

PŘÍLOHY – PROJEKTY

Program dovybavení obcí výpočetní technikou

Program zlepšení čistoty vod v povodí Panenského
potoka

Program rozvoje cykloturistiky

ZAKÁZKA

Název	NISA – PŘESHRANIČNÍ ROZVOJ VENKOVA Program Phare CBC '97 Rozvojové studie venkovských mikroregionů Subprojekt No. CZ 9701/05.02.02.01 Mikroregion Podralsko * Program dovybavení obcí výpočetní technikou * Program zlepšení čistoty vod v povodí Panenského potoka * Program rozvoje cykloturistiky
Zadavatel	ARR – Agentura regionálního rozvoje spol. s r.o. dceřiná společnost Euroregionu Nisa
Zpracovatel	SAUL s.r.o. Liberec, U Domoviny 491/1, LIBEREC 4
Datum zpracování	říjen 2000

AUTORSKÝ KOLEKTIV

Vedoucí garant, koordinátor celého projektu	Ing. Oldřich Lubojacký
Vedoucí řešitelského týmu	Ing. arch. Libor Pitelka
Spolupráce	Ing. Petr Kořínek Ing. Vojtěch Malý Ing. Ladislav Křenek

Konzultace za zadavatele, účast na workshopech	RNDr. Zdeněk Kadlas
---	---------------------

OBSAH

Kapitola	Stránka
A. Program dovybavení obcí MR výpočetní technikou	
Současné vybavení výpočetní technikou	3
Internet	5

Dotace	6
--------	---

B. Program zlepšení čistoty vod v povodí Panenského potoka	
Popis projektu	7
Hydrotechnické výpočty	9

C. Program rozvoje cykloturistiky	
1. Úvod	11
Analýza	12
2. Vymezení řešeného území	12
3. Širší dopravní vztahy	12
4. Cyklistické trasy	12
4.1. Stávající zpracované projekty a studie	12
4.2. Vyznačené cyklotrasy	13
4.3. Koncepce celostátně značených cyklotras	13
5. Turistické trasy	13
Koncepce řešení	14
6. Celková koncepce vedení tras	14
6.1. Návrh propojení turistických stezek	14
6.2. Celostátní cyklotrasy č.14 a č. 21, CTM MODO	14
6.3. Návrh cyklotras regionálního významu	14
6.4. Návrh cyklotras místního významu	15
7. Technická, stavební a organizační opatření	15
8. Orientační stanovení nákladů	15
9. Cíle a opatření v oblasti pěší a cykloturistiky	16
Návrh aktivit (projektů) v oblasti cykloturistiky	17
10. Závěry	23

GRAFICKÉ PŘÍLOHY	Měřítko
Cyklotrasy, cyklostezky (stav a návrh)	1:75000

A. PROGRAM DOVYBAVENÍ OBCÍ VÝPOČETNÍ TECHNIKOU

Jedním z opatření mikroregionu Podralsko je zajištění odpovídajícího hardware a software pro dosud nevybavené obce včetně možnosti připojení na internet. V současnosti jsou jednotlivé obce mikroregionu vybaveny výpočetní technikou takto:

Obec	Typ počítače	Sít'	Internet
------	--------------	------	----------

Bělá pod Bezdězem	Pentium II	LAN	www.mubela.cz
Bezděz	Není		
Bohatice	Není		
Brniště	Pentium	Není	ou_brniste@iol.cz
Doksy	Výběrové řízení na vybudování sítě 13.-17.11.2000		
Dolní Krupá	PC v majetku OÚ je umístěn ve škole		
Dubnice	Pentium II Celeron	Není	oudubnioce@iol.cz
Hamr na jezeře	Pentium II - 400	Není	ouhamr@volny.cz
Jablonné v Podještědí	Pentium II 8 krát a další	LAN	www.jvp mesto.cz
Mimoň	Neupřesněno	LAN	e-mail individuálně
Noviny pod Ralskem	Pentium II a 386	Není	ou.noviny@worldonline.cz
Okna	Není		
Osečná	Mají PC od MR Podještědí	Není	ouosecna@cnet.cz
Pertoltice	Neupřesněno		obu_pertoltice@volny.cz
Ralsko	Pentium 7 krát	LAN	ou_ralsko@cl.cesnet.cz
Stráž pod Ralskem	Pentium 14 krát		
Tachov	Není		
Velenice	Nezjištěno		
Velký Valtinov	Pentium	Není	Ano
Zákupy	Pentium II	?	www.mesto-zakupy.cz

V průběhu prací na rozvojové studii MR byla po předběžné konzultaci se zástupci MR provedena předregistrace internetové domény **WWW.PODRALSKO.CZ** prostřednictvím firmy TELPRO Mladá Boleslav. K této doméně je možné zaregistrovat i poddomény následujícího tvaru: **WWW.obec.PODRALSKO.CZ**.

Pro komunikaci v rámci mikroregionu mohou být vytvořeny např. tyto e-mailové adresy:

Obec	E-mail adresa
Bělá pod Bezdězem	belapb@podralsko.cz
Bezděz	bezdez@podralsko.cz
Bohatice	bohatice@podralsko.cz
Brniště	brniste@podralsko.cz
Doksy	doksy@podralsko.cz
Dolní Krupá	dolnikrupa@podralsko.cz
Dubnice	dubnice@podralsko.cz
Hamr na jezeře	hamrnajezeze@podralsko.cz
Mimoň	mimon@podralsko.cz
Noviny pod Ralskem	novinypr@podralsko.cz
Okna	okna@podralsko.cz
Osečná	osecna@podralsko.cz
Pertoltice	pertoltice@podralsko.cz
Ralsko	ralsko@podralsko.cz>
Stráž pod Ralskem	strazpr@podralsko.cz
Tachov	tachov@podralsko.cz
Velenice	velenice@podralsko.cz
Velký Valtinov	velkvalt@podralsko.cz
Zákupy	zakupy@podralsko.cz

Obce, které nemají připojení k internetu můžou získat připojení zdarma např. u těchto poskytovatelů:

Poskytovatel	odkaz na internetovou adresu
Video on line	www.volny.cz
World on line	www.worldonline.cz
Raz Dva	www.razdva.cz

Pro obce nevybavené výpočetní technikou doporučujeme následující sestavu, kterou disponuje většina autorizovaných dealerů.

Základní počítačová sestava LINTEC Office se zárukou 24 měsíců

Provedení počítače:	MidiTower ATX
Základní deska:	AT/ATX chipset Ali/VIA, slot 1/370, sběrnice PCI
Grafická karta:	AGP 8MB
Pevný disk:	10,2 GB E-IDE UDMA
Disketová mechanika:	3,5" 1,44MB
Zvuková karta:	integrovaná na MB SB Kompatibilní 3D zvuk
CD ROM:	50x
Operační paměť:	32MB SDRAM 100MHz
Procesor:	Intel Celeron 533MHz
Další vybavení:	klávesnice, myš, podložka
Software:	antivirový program F-PROT, Software 602 pro PC SUITE 2000, geografický atlas ČR, překladový slovník (AJ, NJ, FR) Millenium, demo LINTEC, hry

Ve sloupečku „**DOPORUČENO**“ jsou znaky **±** označeny položky nutné pro minimální doporučenou konfiguraci, na které bude vše dobře fungovat. Znakem ***** jsou označeny položky nutné pro optimální doporučenou konfiguraci :

- **větší monitor pro kvalitnější obraz**
- **větší paměť pro rychlejší provoz**
- **větší disk pro více uložených dat,**
- **rychlejší a kvalitnější tiskárna**
- **kvalitnější skener**

	Cena bez DPH	
	Cena s daní	
	Doporučeno	
Cena sestavy bez OS Windows 98	17 880,- Kč	21
814,- Kč ±		
Operační systém Windows 98SE CZ OEM	4 434,- Kč	
4656,- Kč ±		

Další příslušenství:

Monitory:

15" TARGA MPRII	5 604,- Kč	6
837,- Kč +		
- TE555, OSD, max.1024x768 60Hz, 0,28 mm, 30-54kHz, 65MHz, DDC1/2B		

17" MACOM-V7 S70 TCO 99	8 752,- Kč	10
678,- Kč *		
- obrazovka Samsung, 0,28 mm, OSD, HF 30-70kHz, max.1280x1024 65Hz, ŠP 110MHz, PnP		
17" MACOM-V7 S86M TCO99 - včetně reproduktorů	10 308,- Kč	12
576,- Kč		
- obrazovka Samsung, 0,26 mm, OSD, HF 30-86kHz, max.1600x1200 70Hz, PnP		

Tiskárny:

HP DeskJet 610C	2 913,- Kč	3 554,- Kč
+		
HP DeskJet 840C	5 001,- Kč	6 101,- Kč
*		
Kabel pro připojení tiskárny 1,8m	45,- Kč	55,- Kč
+		
<u>Rozšíření a další příslušenství:</u>		
Změna skříně na Desktop	702,- Kč	857,- Kč
Změna pevného disku na 20GB	585,- Kč	714,- Kč
*		
Změna paměti na 64MB SDRAM	1 240,- Kč	1 513,- Kč
*		
Změna paměti na 128MB SDRAM	3 218,- Kč	3 926,- Kč
Reproduktory A4-tech 120W	293,- Kč	358,- Kč
Faxmodem ASKEY 56 interní PCI, homologovaný	1 590,- Kč	1 940,- Kč
+		
Faxmodem ASKEY 56 externí, homologovaný	2 690,- Kč	3 282,- Kč
Skener Umax ASTRA 2000PP A4 1200x1200 dpi	3 042,- Kč	3 712,- Kč
* Skener Mustek Scan express 1200x1200 dpi		2 200,- Kč
2 684,- Kč	+	
Celkem lepší alternativa *	43 239,- Kč	51 183,- Kč
Celkem základní alternativa +	34 666,- Kč	41 530,- Kč

INTERNET

Již byla provedena předregistrace domény www.podralsko.cz. (registrace je provedena na Sdružení právnických osob Podralsko, Kuřivody). Doporučujeme s touto doménou zacházet velmi obezřetně, zejména se nenechat zlákat rádoby levnými nabídkami na její provoz. Existuje celá řada firem, které nabízejí hostování domén za téměř nebo úplně nulové poplatky. Tyto služby sice fungují, ale rychlost přístupu na takovou doménu je pak taková, že je to zcela nepoužitelné. Naše firma nabízí hostování domény na serveru CZECHIA, což je v objektivních hodnoceních nejrychlejší server v ČR. Přitom ceny za hostování jsou rozumné /viz příložená tabulka/. V doméně www.podralsko.cz lze v tomto systému vytvořit subdomény /např. mimon.podralsko.cz, straz.podralsko.cz /. takto vytvořené domény nepodléhají žádným dalším poplatkům za registraci doménových jmen. V takovéto doméně je možné vytvořit prakticky neomezené množství emailových adres ve tvaru xxxx@podralsko.cz

/Např. starosta.mimon@podralsko.cz <<mailto:starosta.mimon@podralsko.cz>> nebo info.doksy@podralsko.cz, straz@podralsko.cz /

Při alternativě A - obchodní doména 200 MB, 25 emailových adres /viz příložená tabulka/ zaplatí tak celý region za doménu 12 měsíčních poplatků 990,- Kč + registrační poplatek 800,- Kč tj. 12*990+800=12680,- Kč za rok. To je cca 650,- Kč na jeden obecní úřad.

Za přístup k internetu potom platí jednotlivé úřady pouze tarifní impulsy Českému Telecomu dle tarifu internet2000.

Správa obsahu domény a tvorba jednotlivých webových stránek není započtena v této sumě a je třeba, aby si každý OÚ tuto službu dohodl s autorizovanou firmou za ceny dohodou. Obvyklé ceny za správu obsahu domény /vytváření subdomén, nahrání nových souborů, administrace emailů atd./ je cca 100,- - 150,- Kč za měsíc a doménu. Standardní ceny za tvorbu WWW stránek jsou dle

rozsahu a náročnosti cca 1000.- - 5000,- za obrazovku.

Dovybavení obcí výpočetní technikou – dotace

Na rozšíření a zkvalitnění vybavení výpočetní technikou lze použít dotace MMR z Programu obnovy vesnice.

Dotační titul č. 7

Integrované projekty venkovských mikroregionů

Na tento účel lze poskytnout dotaci ve výši: maximálně 70% nákladů projektu v běžném roce.

Podmínky a kriteria pro poskytnutí dotace dle dotačního titulu 7

1. Dotaci lze poskytnout na zpracování a realizaci projektů, propojujících obnovu občanské vybavenosti a technické infrastruktury s aktivní politikou zaměstnanosti, podporou malého a středního nezemědělského podnikání, podporou zemědělského podnikání a péčí o krajinu.
2. Projekty budou zejména využity pro získání další finanční pomoci, např. z prostředků fondů EU (Phare) a jiných zahraničních zdrojů, kde je takový postup obvyklý. V případě krytí dotace z těchto zdrojů mohou být příjemci i subjekty (právnícké a fyzické osoby) jiné než obce.
3. O dotaci v rámci dotačního titulu 7 obec žádá jménem obcí a dalších subjektů zúčastněných na projektu.
4. Dotace se poskytuje na základě písemné žádosti této obce podané územně příslušnému okresnímu úřadu na tiskopise "Žádost o poskytnutí dotace v rámci programu obnovy venkova (integrovane projekty venkovských mikroregionů)".
5. Na pořízení projektu musí být v běžném roce zajištěno podílové financování dotací z vlastních zdrojů příslušných okresních úřadů nebo z rozpočtů dotčených obcí, minimálně v takové výši, aby spolu s poskytnutou dotací ze státního rozpočtu bylo finančně kryto 100% nákladů na jeho pořízení v tomto roce.

Žádosti o dotace

U projektů venkovských mikroregionů bude výběr proveden s ohledem na dříve ministerstvem stanovené věcné okruhy problémů (dopis ředitele odboru realizace místního rozvoje Ministerstva pro místní rozvoj ze dne 12. srpna 1998 přednostům okresních úřadů k podávání dalších žádostí v rámci dotačního titulu 7):

Pro účel dovybavení obcí VT je významný následující bod

- i. podpora komunikace prostřednictvím internetového napojení ve veřejných zařízeních, vznik "teledomů" atp.,

B. PROGRAM ZLEPŠENÍ ČISTOTY VOD V POVODÍ PANENSKÉHO POTOKA

Zlepšení čistoty povrchových a podzemních vod v povodí Panenského potoka zejména výstavbou, kanalizační sítě a ČOV a tím zlepšením parametrů vypouštěných odpadních vod

Popis projektu :

Opatření sleduje odstranění lokálních zdrojů znečištění jak povrchových, tak i podzemních vod i plošného znečišťování vod. Ke zlepšení přispěje především rozšíření, respektive výstavba veřejné, splaškové kanalizační sítě s napojením obcí Brniště, Velký Grunov a Pertoltice pod Ralskem na centrální ČOV v Mimoně a vybudování ČOV pro obec Velký Valtinov a sídlo Postřelná. Jedná se o společný projekt pěti sídel. Po dokončení celého projektu bude realizována kanalizace a čištění odpadních vod pro cca 1800 ekvivalentních obyvatel (dále EO) zájmové lokality.

Cíle :

- * minimalizace znečišťování povrchových v Panenském potoce a podzemních vod v jeho povodí
- * vytvoření vhodných podmínek pro podnikání v mikroregionu
- * postupné naplňování norem a legislativy ČR a EU

Aktivity naplňující opatření:

- Vybudování kmenové stoky z Mimoně podél Panenského potoka do Brniště
- Výstavba splaškové kanalizace v Pertolticích, Velkém Grunově a Brništi
- Výstavba ČOV ve Velkém Valtinově
- Výstavba splaškové kanalizace ve Velkém Valtinově
- Výstavba splaškové kanalizace v Postřelné s kmenovou stokou na ČOV ve Velkém Valtinově

Kritéria pro výběr projektů:

- * míra efektivity a přínosu pro zlepšení kvality životního prostředí
- * ekologická, technická a ekonomická úroveň řešení
- * soulad s ustanoveními legislativy ČR a EU

Realizační výstupy opatření:

- * realizace kanalizačních řádů a ČOV v jednotlivých obcích mikroregionu
- * zvýšení kvality povrchových a podzemních vod, zvýšení množství čištěných odpadních vod
- * technická příprava území pro podnikatelské aktivity a bytovou výstavbu
- * počet obyvatel napojených na kanalizaci

Popis projektu

Výchozí situace – zdůvodnění projektu

Stávajícím problémem oblasti povodí Panenského potoka je znečišťování povrchových a podzemních vod vypouštěním nedokonale předčištěných splaškových odpadních vod. Jednotlivé obce ani celá oblast nemají v současné době zpracovanou koncepci odkanalizování.

Navržený způsob řešení

Cílem tohoto projektu je zlepšení čistoty vod a tím i životního prostředí v povodí Panenského potoka. Po prohlídce terénu a zvážení možností řešení daného problému je navržena tato varianta.

Vybudovat kmenovou stoku v délce cca 8,0 km podél Panenského potoka z Mimoně až do Brniště. Na tuto stoku by byly po trase napojeny jednotlivé kanalizační systémy Pertoltic, Velkého Grunova a Brniště. Touto kmenovou stokou budou splaškové odpadní vody svedeny na centrální ČOV v Mimoně.

Prodloužení kmenové stoky až do Velkého Valtinova bylo vyhodnoceno jako velmi nákladné a málo efektivní a proto je navrženo vybudování samostatné ČOV na jižním okraji Velkého Valtinova u Panenského potoka. Na tuto ČOV s kapacitou cca 300 EO budou vedeny i splaškové odpadní vody z Postřelné, které v současné době přitékají do Panenského potoka téměř bez předčištění.

V jednotlivých sídlech budou vybudovány splaškové kanalizační systémy a budou na ně přepojeny jednotlivé domovní přípojky. U objektů budou po přepojení na kanalizaci zrušeny stávající využívané čistící systémy - septiky, žumpy a další.

Postup při realizaci projektu :

- Zpracování Studie odkanalizování řešené lokality
- Projednání a předběžné schválení investory a dotčenými orgány
- Zpracování projektů k územnímu řízení na jednotlivé objekty, respektive funkční celky
- Projednání a vydání „Rozhodnutí o umístění stavby“ (Stavební úřad)
- Zpracování projektů ke stavebnímu řízení
- Projednání a vydání „Stavebního povolení“ (referát životního prostředí OkÚ)
- Zpracování projektu pro výběr dodavatele
- Výběrové řízení a výběr dodavatele
- Zpracování realizační projektové dokumentace a realizace stavby

Investiční náklady

Náklady na výstavbu kanalizačních stok lze uvažovat v rozmezí 2000-3000 Kč/bm kanalizace. U nové čistírny odpadních vod lze předběžně uvažovat s investicí na jednoho připojeného obyvatele 800-1100 Kč.

Náklady na zpracování kompletní projektové dokumentace s projednáním se

pohybují v rozmezí 7-10 % z investičních nákladů.

Hydrotechnické výpočty

Pro předpokládaný počet připojených ekvivalentních obyvatel (EO) jsou v jednotlivých funkčních celcích provedeny hydrotechnické výpočty pro stanovení množství odváděných a čištěných splaškových odpadních vod.

Brniště, Velký Grunov, Pertoltice pod Ralskem			
Pitná voda			
	<i>Počet osob</i>	<i>specifická potř. vody l/os</i>	<i>celkem potř. vody m³/den</i>
Brniště, Velký Grunov	1200	160	192.00
Pertoltice pod Ralskem	320	160	51.20
Průměrná denní potřeba vody			243.20
<i>koeficient denní nerovnoměrnosti</i>	$k_d =$	1.25	
max. denní potřeba vody	$Q_m =$	304.00 m³/den	
<i>koeficient hodinové nerovnom.</i>	$k_h =$	1.80	
max. hodinová potřeba vody	$Q_h =$	6.333 l/s	

Splaškové odpadní vody		
průměrné denní množství	$Q_d =$	243.20 m³/den
průměrný celodenní odtok		2.815 l/s
max. denní množství	$Q_m =$	6.47 l/s
Znečištění splašků		
Počet EO	EO =	1350.00
BSK_5		60.00 g.BSK ₅ /E O
Celkové denní množství BSK₅		81.00 kg.BSK₅/den
koncentrace BSK ₅ v OV		333.06 mg.BSK ₅ /l
<i>nerozpustné látky NL</i>		55.00 g.NL/EO
Celkové denní množství NL		74.25 kg.NL/de n
koncentrace NL v OV		305.30 mg.NL/l

Velký Valtinov, Postřelná			
Pitná voda			
	<i>Počet osob</i>	<i>specifická potř. vody l/os</i>	<i>celkem potř. vody m³/den</i>
Velký Valtinov	160	160	25.60
Postřelná	100	160	16.00
Průměrná denní potřeba vody			41.60
<i>koeficient denní nerovnoměrnosti</i> k_d =	1.25		
max. denní potřeba vody Q_m =	52.00 m ³ /den		
<i>koeficient hodinové nerovnom.</i> k_h =	1.80		
max. hodinová potřeba vody Q_h =	1.083 l/s		

Splaškové odpadní vody		
průměrné denní množství	$Q_d=$	41.60 m ³ /den
průměrný celodenní odtok		0.481 l/s
max. denní množství	$Q_m=$	1.88 l/s
Znečištění splašků		
Počet EO	EO =	230.00
BSK_5		60.00 g. BSK_5 /E O
Celkové denní množství BSK_5		13.80 kg. BSK_5 /den
koncentrace BSK_5 v OV		331.73 mg. BSK_5 /l
nerozpustné látky NL		55.00 g.NL/EO
Celkové denní množství NL		12.65 kg.NL/de n
koncentrace NL v OV		304.09 mg.NL/l

C. PROGRAM ROZVOJE CYKLOTURISTIKY

1. ÚVOD

Program rozvoje cykloturistiky v mikroregionu Podralsko je součástí zpracované Rozvojové studie MR.

V této studii byly stanoveny následující hlavní strategické cíle:

1. Vytvoření příznivých podmínek pro nové podnikatelské investice a rozšíření ekonomických aktivit v mikroregionu
2. Zkvalitnění dopravní a technické infrastruktury (např. komunikační propojení přes Ralsko, obchvat Mimoně)
3. Optimalizace dopravní obslužnosti území
4. Rozšíření nabídky různých forem a typů bydlení
5. Oživení zemědělské výroby, revitalizace krajiny
6. Optimalizace zdravotnických služeb a školství
7. Zkvalitnění infrastruktury a služeb cestovního ruchu, prodloužení sezóny
8. Zlepšení informačních vazeb mezi obcemi (propagace regionu navenek,...),

včetně vytvoření optimálních vazeb s krajskou samosprávou

9. Zlepšení péče o životní prostředí (likvidace starých zátěží , odpady, ochrana vod)

Program podrobněji rozpracovává opatření Rozvojové studie mikroregionu z oblasti cestovního ruchu **3.1.**, aktivitu **3.1.3** - „Vyznačení cyklotras a výstavba cyklostezek“ (vyznačení a rozlišení tras dle několika hledisek - kategorií včetně orientačních map) a turistických cest v obcích mikroregionu, zřízení půjčoven kol u turistických cílů a sportovně rekreačních zařízení se zaměřením na využití potenciálu bývalého vojenského újezdu Ralsko. A dále opatření **3.5** - Podpora marketingu, propagace a vzdělávání v oblasti cestovního ruchu.

Program řeší využití vlastního území mikroregionu pro cykloturistiku návrhem hlavních tras a jejich nezbytného vybavení souvisejícími službami. Celý Program byl připraven ve spolupráci s pověřenými zástupci dotčených obcí. Závěry Programu jsou směřovány k možnostem využití dotací z existujících a připravovaných programů (např. PHARE, SAPARD, GRAND CR, POV apod.).

Byly posouzeny hlavní vazby v rámci území Podralska na turisticko - rekreační oblasti, tj. Doksy - Máchův kraj, Stráž pod Ralskem, Hamr na Jezeře, Lázně Kundratice – Osečná, Jablonné v Podještědí, Lužické hory se vztahy na sídelní celky Českou Lípou, Liberec a kontaktní území SRN.

Program koncepčně řeší využití vlastního území Podralska pro cykloturistiku návrhem hlavních tras, jejich nezbytného vybavení souvisejícími službami, nabídkou turistických cílů, event. dalších možností, které může území svým návštěvníkům poskytnout.

V širších vztazích navržené cyklotrasy v prostoru Podralska navazují na existující a připravované cyklotrasy celostátního i regionálního významu, se zdůrazněním vazeb na sousední státy (Německo), cyklotrasy v Českém ráji a na projekt cykloturistické magistrály Most - Doksy.

ANALÝZA

2. VYMEZENÍ ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ

Mikroregion Podralsko zaujímá (přibližně) východní polovinu příhraničního okresu Česká Lípa, dále jednou obcí zasahuje do okresu Liberec a dvěma obcemi do okresu Mladá Boleslav. Tím přesahuje hranice Libereckého kraje i do kraje Středočeského. V severní části má MR společnou hranici se SRN (obec Jablonné v Podještědí). Řešené území leží v dosahu okresních měst Česká Lípa, Mladá Boleslav a Liberec, od hlavního města Prahy je vzdálené cca 65- 95 km.

Území mikroregionu je vymezeno dvaceti obcemi, z nichž v okrese Česká Lípa leží následujících sedmnáct: Bezděz, Bohatice, Brniště, Doksy, Dubnice, Hamr na Jezeře, Jablonné v Podještědí, Mimoň, Noviny pod Ralskem, Okna, Pertoltice pod Ralskem, Ralsko, Stráž pod Ralskem, Tachov, Velenice, Velký Valtinov a Zákupy. Obec Osečná patří do okresu Liberec a obce Bělá pod Bezdězem a Dolní Krupá do okresu Mladá Boleslav.

Řešené území je součástí České křídové tabule a na severu navazuje na útvary Lužických hor a Ještědského hřebene. **Krajinný ráz mikroregionu je jedinečný**, s významnou geografickou, přírodní i kulturní hodnotou. K charakteristice této krajiny přispívají hlavně zdejší lesní pozemky (zvláště území obcí Bezděz, Ralsko a Doksy), významné vodní plochy (Doksy, Hamr na Jezeře, Stráž pod Ralskem) a stavební památky – krajinné dominanty – hrad Bezděz, zřícenina Ralsko, ... Historický ráz kulturní krajiny je částečně narušen existencí v minulosti scelených honů orné půdy a některých velkokapacitních zemědělských komplexů. Ještě podstatnější je pak existence pozůstatků areálů bývalého VVP a areálů těžby uranu. Do území mikroregionu zasahují některá zvláště chráněná území - CHKO Lužické hory, CHKO Kokořínsko a množství maloplošných chráněných území, která dále zvyšují přitažlivost MR pro turistiku a cykloturistiku.

3. ŠIRŠÍ DOPRAVNÍ VZTAHY

Území regionu Podralsko je, z dopravního hlediska, dostatečně obsluhováno stávající silniční sítí. Silnice s mezinárodním provozem I/13 (E 442) a I/38 umožňují dobré vazby v rámci připojení na nadřazené silniční tahy v severní části i ve směru do vnitrozemí

Silnice I/13 (E 442) prochází severní částí řešeného území a zprostředkovává dopravní vazby mezi centry Liberec a Jablonec nad Nisou (rekreační oblasti Jizerské hory, část Krkonoš) s městy v západní části bývalého Severočeského kraje - Ústí nad Labem, Teplice a Děčín. Silnice je dvoupruhová v kategoriích S 11,5/80 nebo S 9,5/70.

Silnice I/38 prochází jihozápadní částí vymezeného území a propojuje silnice I/10 (E 65) a I/9 v úseku od Mladé Boleslavi po Jestřebí. Kategorie silnice S 9,5/80.

Dopravní zatížení silnic I. třídy je poměrně vysoké a pohybuje se okolo 10 000 vozidel/den.

Významné silnice II. třídy doplňují tahy silnic I. třídy ve směrech :

II/262 – Zákupy, Česká Lípa

II/268 – Mnichovo Hradiště, Kuřivody, Mimoň, Zákupy, Nový Bor

II/270 – Dubá, Doksy, Mimoň, Jablonné v Podještědí, Petrovice -

Silnice III. třídy místně obsluhují obce v daném území a jejich síť je poměrně hustá až na bývalý vojenský prostor Ralsko. Na silnicích III. třídy je intenzita dopravy nízká.

4. CYKLISTICKÉ TRASY

4.1. STÁVAJÍCÍ ZPRACOVANÉ PROJEKTY A STUDIE

Z hlediska stávajících zpracovaných projektů nebo studií se vymezeného území dotýká Generel cyklotras Euroregionu Nisa (1997), Základní systém cyklotras ČR stanovený Ústředím KČT Praha, CTM MODO (1998), koncept VÚC okresu Česká Lípa, Studie cyklotras v rámci programu „Greenways“ a Program podpory turistiky a vybavení cyklostezek v prostoru obce Ralsko a přilehlých obcích (1999).

Generel cyklotras v Euroregionu Nisa řešil cyklotrasy v rozsahu území okresů Semily, Jablonec nad Nisou, Liberec, Česká Lípa a částečně Děčín (Šluknovský výběžek). Podle významu byly trasy členěny na celostátní, regionální a místní. Celkově bylo území rozděleno do sedmi bloků a dva z bloků řešily prostor vymezeného regionu.

Základní systém cyklotras v České republice, dle ústředí KČT Praha, rozděluje cyklotrasy na hlavní trasy I. a II. třídy a vedlejší III. a IV. třídy.

Koncept VÚC okresu Česká Lípa obecně popisuje rozdělení cyklotras podle významu a vedení hlavních tras II. třídy.

Studie cyklotras v rámci programu „Greenways“ řešila možnosti a potenciál stávajících cyklotras pro zařazení do tohoto programu. V daném území byla vytipována propojení Doksy - Kuřívody - Křižany a cyklotrasa č. 21.

Program podpory turistiky a vybavení cyklostezek v prostoru Ralska a přilehlých obcí prověřoval vedení cyklotras a cyklostezek v širším území bývalého vojenského prostoru s centrem v Kuřívodech.

V současné době se připravují v rámci Euroregionu některé tematicky zaměřené přeshraniční trasy (okruhy), které je možno absolvovat BUSem, autem, na kole event. i pěšky, mezi ně patří např. „Sklářská cesta“ se zaměřením na sklářské tradice v území. Mikroregionem Podralsko prochází trasa A - přes obec Jablonné v Podještědí (bazilika, zámek Lemberk – sbírka moderního skla), dále trasa B – přes Velenice (historické zrcadlářny, lidová architektura), Zákupy (zámek), Hamr na Jezeře (letovisko) a Osečnou (lidová architektura, Lázně Kundratice).

4.2. VYZNAČENÉ CYKLOTRASY

V rozsahu řešeného území není vyznačena celostátní cyklotrasa č. 21. Místní cyklotrasy jsou značeny v prostoru Máchova jezera nebo Osečné, částečně v Ralsku, ale scházejí další návaznosti z pohledu celkového rozložení tras a nezbytných propojení.

4.3. KONCEPCE CELOSTÁTNĚ ZNAČENÝCH CYKLOTRAS

Územím mikroregionu prochází, v rámci základního systému cyklotras v ČR, celostátně významná hlavní trasa II. třídy č. 21 Hřensko (hraniční přechod SRN) - Chrastava (vazba na cyklotrasy č. 14 Hrádek nad Nisou - Liberec a č. 22 Chrastava - České Petrovice). Do území vstupuje od Mařenic, prochází městem Jablonné v Podještědí a dále je vedena ve směru na Žibřidice a Křižany. Cyklotrasa je vhodně koncipována do tras silnic III. třídy s malým provozem.

Další celostátní cyklotrasy mají, ve vztahu k území, tangenciální polohu v propojeních:

číslo trasy	popis
14	Jičín - Turnov - Liberec - Hrádek nad Nisou (hranice SRN)
143	Vojtěchov - Mladá Boleslav
211	Kytlice - Dubá – Vojtěchov

Cyklotrasa č. 14 propojuje nadregionální cíle s vazbami na hraniční přechod do SRN v Hrádku nad Nisou a rekreační oblast Českého ráje. Jako důležitou trasu s celostátním významem nelze opominout CTM MODO, kde se počítá s jejím prodloužením na Chrastavu a do Frýdlantského výběžku.

5. TURISTICKÉ TRASY

Území regionu je, kromě bývalého vojenského prostoru Ralsko, hustě protkáno sítí turistických stezek. Je to dáno místními významnými atraktivitami - Máchův kraj a Lužické hory.

Hlavní turistické trasy - červené značení:

Česká Lípa - Doksy - Bezděz

Česká Lípa - Mimoň Ralsko - Stráž pod Ralskem - Osečná - Liberec

Jedlová - Luž - Ještěd

Modré turistické značky tuto základní strukturu doplňují především v severojižním směru a propojují další turistické, historické a přírodní zajímavosti.

Záměry KČT jsou stávající síť značených stezek zvláště plošně nerozšiřovat, případně se zaměřit na zvýšení kvality značení a doplňkových prvků. Nicméně lze navrhovat některá účelná propojení na zvýšení atraktivity a zlepšení návaznosti turisticky vyhledávaných center.

KONCEPCE ŘEŠENÍ

6. CELKOVÁ KONCEPCE VEDENÍ TRAS PRO PĚŠÍ A CYKLOTURISTIKU

Cyklistika je nejpřirozenější, nejlevnější a nejekologičtější způsob individuální dopravy s únosnou cestovní rychlostí, která je 3 - 5 krát vyšší než pěší chůze. Dopad jedoucího cyklisty po zpevněné komunikaci je na životní prostředí téměř nulový. Doba průjezdu cyklisty určitým úsekem je pak výrazně kratší a za stejnou dobu lze spatřit daleko více než při pěším putování.

Území regionu Podralsko je vhodné pro rozvoj pěší turistiky a cykloturistiky ve vztahu ke klimatickým podmínkám, zajímavým místům a památkám. Půjde jen o to nalézt správnou formu a posloupnost zaváděných úprav a opatření, aby případný nový úsek turistické stezky nebo cyklotrasy byl soběstačný, atraktivní, umožňoval bezproblémovou další návaznost a zapadal do celkové koncepce.

6.1. NÁVRH PROPOJENÍ TURISTICKÝCH STEZEK

V řešeném území je navrhováno propojení červeně značených turistických tras z Osečné na Bezděz a k Máchovu jezeru a tak přímo zpřístupnit tuto významnou rekreační oblast pro Liberecko-jabloneckou aglomeraci. Trasa bude procházet územím bývalého vojenského prostoru Ralsko a tak se bude významně podílet na jeho oživení.

V případě realizace se požádá Ústředí KČT (písemně s jednoduchým plánkem) o schválení trasy, které si vyžádá souhlasné stanovisko místní pobočky KČT. Pokud bude stanovisko kladné, zakreslení, vyznačení a vybavení zajišťuje KČT ve vlastní režii.

6.2. CELOSTÁTNÍ CYKLOTRASY Č. 14 A Č. 21, CTM MODO

Poloha celostátní cyklotrasy č. 21 Hřensko - Chrastava je stabilizována a je nutné provést její vyznačení v ucelených úsecích. Cyklotrasa č. 14 je z Liberce do Hrádku nad Nisou označena.

Prodloužení CTM MODO z Doks na Kuřívody, Osečnou a Křižany využívá především zpevněných cest v bývalém vojenském prostoru. V úseku Osečná - Křižany je trasa vedena po účelových komunikacích a z Družcova po silnici II/592.

V Křižanech navazuje na celostátní cyklotrasu č. 21.

6.3. NÁVRH CYKLOTRAS REGIONÁLNÍHO VÝZNAMU

Návrh cyklotras regionálního významu respektuje danou koncepci cyklotras celostátního významu - č. 14 a č. 21, případně trasy CTM MODO, resp. jejího prodloužení do Frýdlantského výběžku.

Hlavní směry regionálních cyklotras :

- Česká Lípa – Brenná – Mimoň - Kuřívody
- Jezová - Mnichovo Hradiště - Český ráj
- Brenná – Zákupy – Kunratice u Cvikova - Mařenice
- Juliovka - Krompach - hranice SRN
- Jablonné v Podještědí – Petrovice - hranice SRN

Cyklotrasy regionálního významu jsou vedeny po silnicích III. třídy, místních obslužných a účelových komunikacích, zpevněných cestách v bývalém vojenském prostoru. V současné době se připravuje vyznačení cyklotrasy sv. Zdislavy od hranic SRN - Petrovice do Mladé Boleslavi přes Lemberk, Stráž pod Ralskem, Mimoň, Hradčany, Kuřívody a Bělou pod Bezdězem.

V rámci přeshraničních návazností lze využívat tras v SRN v prostoru Jonsdorf - Oybin - Hartau k vytvoření tématických okruhů z regionálního centra v Jablonném v Podještědí. Okruhy lze kombinovat dle náročnosti s využitím hraničního přechodu Petrovice (v širším území – Krompach a Hrádek n.N. – Hartau).

6.4. NÁVRH CYKLOTRAS MÍSTNÍHO VÝZNAMU

Cyklotrasy místního významu jsou navrhovány v propojeních tras celostátního a regionálního významu nebo případně ve formě okruhů :

- a) Krompach - Heřmanice
- b) Česká Lípa – Zákupy – Stráž pod Ralskem - Osečná
- c) Mimoň – Jablonné v Podještědí
- d) Stráž pod Ralskem - Janovice v Podještědí - Černá Louže - Hrádek nad Nisou
- e) Lemberk – Janovice v Podještědí
- f) Velenice - Brniště
- g) Mimoň - Stohánek - Hamr
- h) Mukařov - Náhlov - Osečná
- i) Doksy - Bezděz - Bělá pod Bezdězem
- j) okruh okolo Polomených hor, Máchovo jezero, Hradčanské stěny
- k) okruh okolo Velké a malé Bukové

V rámci vztahů v mikroregionu jsou významnější propojení Česká Lípa – Zákupy – Velký Grunov - Stráž pod Ralskem a Mimoň – Jablonné v Podještědí i ve vztahu k dojíždce za prací na kole.

Tyto vytipované směry místních cyklotras mohou být samozřejmě dále doplněny. Vše je závislé na aktivitě místních orgánů, zainteresovaných podnikatelských aktivitách, oddílech cyklistů i samotných obyvatel.

7. TECHNICKÁ, STAVEBNÍ A ORGANIZAČNÍ OPATŘENÍ

V zákoně o silničním provozu jsou v obrazové příloze dopravních značek navrhovány směrové tabule pro vyznačení cyklotras s údaji o názvech a kilometrových vzdálenostech dalších cílů. Podklad je žluté a písmo černé barvy. Tyto tabule budou postaveny na úroveň stávajícím směrovým tabulím (modré barvy), které se užívají v běžném provozu. Sjednocení by mělo být i v rámci celkových rozměrů.

Z hlediska stavebních opatření je nezbytné především na stávajících silnicích vyspravit povrchy vozovek (výtluky) upravit vjezdy z polních a lesních cest odkud budou cyklotrasy přivedeny.

Nové úseky cyklostezek v terénu je možné řešit jednoduchou konstrukcí z vrstvy štěrkodrtě 20 cm a zakalením povrchu nebo provedením v zámkové dlažbě. Šířka cyklostezky 3,0 m je dostatečná.

V rámci organizačních opatření se navrhuje osazení informačních tabulí v nástupních místech a následně i na křižovatkách tras s upozorněním na možný provoz vozidel. Dále křížení cyklotras se silnicemi musí být řešeno dopravním značením. Navrhuje se užití svislých dopravních značek "Přejezd pro cyklisty", které jsou v příloze nového zákona. Při péči o silnice s cyklotrasou bude nutné upozornit řidiče vozidel na značenou cyklotrasu a provoz cyklistů. V případě ukončení cyklostezky před silnicí je možné převedení kol po klasickém přechodu pro chodce. Kolizní úseky s automobilovou dopravou musí být posuzovány samostatně, každá z variant má svá specifika a konečná volba je závislá na povaze komunikace, četnosti vozidel i cyklistů a pod. V mikroregionu Podralsko se jedná hlavně o křížení cyklotras se silnicemi I. třídy (v prostoru obcí Jablonné v P., Doksy, Bezděz, Bělá p.B.).

8. ORIENTAČNÍ STANOVENÍ NÁKLADŮ

Náklady na vyznačení cyklotrasy se pohybují v rozmezí 1500 - 2500,- Kč na 1 km a u KČT je možné získat dotaci ve výši 30 % ceny.. Pokud se užije směrových tabulí nebo bude nezbytné osadit výstražné a informační svislé dopravní značení při

křížení trasy s významnější komunikací se ceny přiblíží výši klasických dopravních značek 800 - 1 200,- Kč za 1 kus (sloupek, dopravní značka, objímka, doprava a montáž - celková cena. cca 2 600,- Kč).

Vybudování cyklostezky v klasické šířce 3,0 m je náročná záležitost, v jednodušší úpravě povrchu polní nebo lesní cesty z rohlého terénu je nutné počítat s částkou cca 1 000,- Kč/m a v případě provedení konstrukce ze zámkové dlažby cca 2 100,- Kč/m.

9. CÍLE A OPATŘENÍ V OBLASTI PĚŠÍ TURISTIKY A CYKLOTURISTIKY

Cestovní ruch je jedním z odvětví, jehož rozvoj doprovází multiplikační efekt. Velkou měrou přispívá nejen k rozšiřování pracovních příležitostí, ale dokonce na sebe váže další odvětví - působí na dopravu, na turistická zařízení poskytující stravování a ubytování, ovlivňuje služby cestovních kanceláří, průvodcovské služby, turistický informační systém a mnoho dalších služeb souvisejících s doprovodným programem cestovního ruchu.

Do cestovního ruchu vstupuje soukromý i veřejný sektor, což znamená velký ekonomický přínos, který se promítne do hrubého domácího produktu, do platební bilance státu, dále tvoří příjmy státního rozpočtu, ovlivňuje příjmy místních rozpočtů obcí. Jeho rozvoj podporuje investiční aktivity. Mimo tyto převážně ekonomické důsledky je znám i velký přínos kulturní. Především se jedná o péči a udržování starých historických památek, zachování tradic a snahu zvýšit atraktivnost dané oblasti, což přispívá k rozvoji území. Tento rozvoj musí probíhat s ohledem na ochranu životního prostředí.

Z výše uvedeného vyplývá, že rozvoj cestovního ruchu ve velké míře ovlivňuje i budoucnost dané oblasti.

Smyslem koncepce rozvoje CR v řešeném území je vymezení oblastí, na které by měla být soustředěna hlavní pozornost, definice stěžejních cílů a úkolů důležitých pro rozvoj území. Konkrétní cíle slouží jako východisko pro odvození jednotlivých opatření, aktivit (projektů). Na základě posouzení poznatků z analýzy řešeného území byly stanoveny následující cíle cestovního ruchu a posléze i dílčí cíle cykloturistiky:

- zvyšování kvality a rozsahu služeb a celoročního využití kapacit cestovního ruchu, rozvoj vhodných forem turistiky, posílení propagace a marketingu, respektování zásad ochrany přírody a krajiny.

Hlavní cíle navazují na Koncept rozvoje cestovního ruchu v Euroregionu Nisa a jsou následující:

- propojení cyklostezek v ERN a mimo něj
- vymezení a vyznačení možných přeshraničních speciálně tematických cyklotras
- základní výstavba sítě cyklostezek s napojením na místní trasy
- výstavba cyklostezek na silně frekventovaných trasách
- zlepšení možností pro cyklistický sport na veřejných dopravních trasách

NÁVRH AKTIVIT (PROJEKTŮ) V OBLASTI CYKLOTURISTIKY

Níže jsou uvedené aktivity s předpokládanou realizací do roku 2004.

a) ROZŠÍŘENÍ SLUŽEB PRO CYKLISTIKU V MIKROREGIONU

a.1) Zřízení sítě půjčoven kol ve větších centrech MR

Stručná charakteristika :

Pro tato zařízení využít lokalit, kde je možno zaparkovat vozidlo a přenocovat, v místech napojených na přístupy do mikroregionu. Celá síť musí být propojená s možností vrátit kolo v jiné půjčovně. Jedná se např. o Jablonné v Podještědí, Osečnou, Zákupy, Mimoň, Stráž p.R., Doksy a Bělou p.B. Síť půjčoven by měla být organizována nejlépe jedním podnikatelským subjektem.

Cíle:

- 1 vytvoření nových pracovních příležitostí
- 2 vybudování systému půjčoven kol
- 3 zajištění odborně technického servisu

Umístění projektu:

Projekt pokryje celé území mikroregionu Podralsko.

a.2) Umožnění návštěvníkům uschovat kolo

Stručná charakteristika :

Úschovny musí být kryté a zabezpečené. V místech nesjízdných přístupových cest k turisticky atraktivním lokalitám se navrhuje umístit stojany pro zabezpečení odložených kol. Úschovny kol by měly být např. pod Bezdězem, pod Ralskem i ve vazbě na průrvu Ploučnice, u zámků v Zákupech a na Lemberku, dále v místech velkých koupališť - u Máchova jezera, ve Stráži p.R. a v Hamru n.J., v Bělé p.B., apod. .... V některých místech mohou tyto úschovny navazovat i na půjčovny kol včetně možnosti zajištění servisu kol.

Cíle:

- 4 zvýšení ochrany majetku návštěvníků = zvýšení návštěvnosti území
- 5 podpora zaměstnanosti

Umístění projektu:

Projekt pokryje celé území mikroregionu Podralsko.

a.3) Rozšíření a zavedení spojů umožňujících přepravu jízdních kol na autobusových linkách a železničních tratích v letní sezóně

Stručná charakteristika :

Jednalo by se především o ranní a odpolední spoje v letní sezóně.

Je třeba vést jednání s ČD o zařazování speciálních vagónů a linek pro přepravu kol a zároveň propagaci těchto spojů, včetně vytipování hlavních nástupních a výstupních zastávek a stanic – např. Jablonné v P., Mimoň, Zákupy, Staré Splavy, Doksy, Bezděz, ...

ČSAD Liberec zvažuje (ve spolupráci s OkÚ Liberec) zřízení cyklobusové linky Liberec – prostor Ralska (Osečná) – od roku 2001.

Cíle:

- 6 zajištění dostatečného počtu spojů pro přepravu jízdních kol
- 7 zlepšení podmínek dostupnosti MR z okolních velkých měst (Liberec, Mladá Boleslav, Česká Lípa, Děčín....)
- 8 zvýšení návštěvnosti území

Umístění projektu:

Projekt pokryje převážnou část území mikroregionu Podralsko, zejména obce podél železničních tratí.

b) ROZVOJ A ÚPRAVA STÁVAJÍCÍCH CYKLOTRAS, ZŘIZOVÁNÍ A REALIZACE NOVÝCH CYKLOTURISTICKÝCH STEZEK

b.1) Zřizování a realizace nových cyklistických stezek a tras spojujících zajímavé lokality řešeného území, vytipování propojení cyklotras i s možností přeshraniční vazby

Stručná charakteristika:

Využití stávajících silnic nižších tříd, místních a účelových komunikací pro cykloturistické trasy je v řešeném území převážně možné, ale v některých úsecích je nezbytné zajistit opravy povrchu, případně úpravy šířkového uspořádání.

Nové úseky bude nutno vybudovat např. před Mimoní ve směru od Brenné, Kostelní cestu z Mimoně na Kuřivody a část Mariánské cesty z Doks. Úpravy je možné řešit jednoduchou konstrukcí z vrstvy štěrkodrtě a zakalením povrchu. V lepším případě je možno použít povrch ze zámkové dlažby (např. při průchodu stezek městy a obcemi). Na veřejných komunikacích je důležité osazení dopravních značek upozorňujících na provoz cyklistů.

V prostoru Jablonného v Podještědí se navrhuje propojení cyklotras z mikroregionu Podralsko

na cyklotrasy v SRN (prostor Oybin, Lückendorf). V tomto prostoru je možno po dohodě s německou stranou vymezit speciální přeshraniční tematický okruh.

Dle informací zjištěných při zpracování Rozvojové studie MR Tolštejn – sjezdařského a běžeckého areálu pod Jedlovou, připravuje německá strana několik běžeckých okruhů v těsném sousedství hranice s ČR, např. okruh kolem Hvozdu i s přesahem na české území – Krompach – Heřmanice – Babiččin odpočinek – Na šestce – Petrovice – Lückendorf.

Cíle:

9 opravy stávajících komunikací

10 zřizování a realizace nových cyklotras a cyklostezek

Umístění projektu:

Projekt pokryje převážnou část území mikroregionu Podralsko.

b.2) Označení tras dle jejich kategorie (barevné rozlišení, popř. číslo trasy).

- **dle tematického zaměření** - cyklotrasy horského typu nebo cyklotrasy poznávací a rekreační
- **dle sjízdnosti terénu** – přes rozrůstající se popularitu horských kol do dané oblasti přijdou i cyklisté s typem kola, které není výhradně určeno pro jízdu těžkým terénem. I tento návštěvník musí mít však možnost si vybrat zajímavou trasu, popř si horské kolo vypůjčit.
- **dle náročnosti** – umožnit pobyt i rodinám s menšími dětmi, které neujedou náročnou trasu.

Výše uvedené rozlišení nelze provést odděleně, ale musí se prolínat (turista by měl mít možnost předem získat podrobné informace o charakteru a zaměření jednotlivých tras).

b.3) Pořízení a osazení informačních tabulí a velkých map s vyznačenými stezkami na větších dopravních uzlech, křižovatky osadit rozcestníky pro snadnější orientaci v terénu.

Součástí systému cyklotras jsou i odpočívadla pro cyklisty. Každé odpočívadlo bude plnit mimo jiné i funkci informativní. K tomuto účelu se doporučuje zhotovit informační tabule s vlastní stříškou, která bude zároveň ochranou před povětrnostními vlivy. Tabule bude vyrobena z materiálu určeného pro venkovní použití, z čelní strany potažena folií. Rozcestníky by měli obsahovat nejen vzdálenost od dané lokality, ale i další informace (např. občerstvení, památka atd.). Rozcestníky umístit např. v Jablonném v P., Osečné, Kuřívodech, Zákupech, Mimoni, Doksech, ...). Údržba odpočívadel bude prováděna v rámci veřejně prospěšných prací.

Cíle:

11 umožnění snadné orientace návštěvníkům jednotným značením tras včetně informačních map, směrnic apod.

12 umožnění návštěvníkům zvolení nejlepší trasy dle jejich zájmů a schopností

Umístění projektu:

Projekt pokryje celé území mikroregionu Podralsko.

c) PROPAGACE, MARKETING A MANAGEMENT

c.1) Propagace oblasti MR Podralska v součinnosti s Euroregionem Nisa
(rozšíření sítě infocenter, společné vydávání propagačních materiálů, výstavy, informace na internetu)

Stručná charakteristika:

Region Podralsko disponuje značným množstvím turisticky přitažlivých území a staveb, z čehož vyplývá jeho velký potenciál pro rozvoj cestovního ruchu včetně cykloturistiky. Dané lokalitě však chybí lepší propagace. Nárůstem cestovního ruchu je možné zajistit zejména více finančních prostředků a proto jednou z podmínek rozvoje cestovního ruchu je důsledné provádění marketingu a dostatečná účinnost propagace oblasti. Propagace by měla být koordinována v součinnosti s Euroregionem Nisa (společné vydávání propagačních materiálů, účast na výstavách cestovního ruchu v České republice i v zahraničí) i nově vznikajícím Libereckým krajem. Základní informace se doporučuje postupně zveřejňovat na internetu (včetně vytvoření společných internetových stránek na společné adrese MR) a také v místním a regionálním tisku.

Dále je třeba zapojit a oživit území obce Ralska (které bylo dlouhou dobu v izolaci), do fungujících vazeb s okolními obcemi a městy.

Pro zlepšení informačních služeb cestovního ruchu se navrhuje zřízení základních informačních středisek i v menších obcích - v první etapě v Kuřívodech (TIC typu C). Zřizování těchto TIC je jedním ze základních předpokladů rozvoje cestovního ruchu (ověřeno v turisticky vyspělých zemích). TIC bývá první zastávkou turistů a poskytuje jim základní informace a služby, současně slouží k propagaci místních a regionálních aktivit cestovního ruchu. TIC svou činností pozitivně ovlivňuje další podnikatelské aktivity v území a v konečném důsledku má dopad na ekonomickou situaci regionu.

Větší požadavky budou kladeny i na obsluhu stávajících infocenter ve větších centrech MR. S přílivem zahraničních turistů poroste tlak i na jazykové znalosti a nabídku služeb na špičkové úrovni.

V poslední době se vzrůstajícím zájmem o cykloturistiku je nutno informační střediska zpřístupnit i těmto turistům. Nejedná se pouze o zpřístupnění fyzické, jako jsou zabezpečovací stojany před těmito středisky, ale též nabízené služby (mapy a plánky s vyznačením cyklotras, tipy na výlety, seznamy opraven a půjčoven kol atd.).

Cíle opatření:

- 13 zvýšení povědomosti potenciálních turistů o Podralsko v České republice, v Euroregionu Nisa i v zahraničí
- 14 zřízení nových informačních středisek a rozvoj jejich služeb
- 15 vybudování a rozvoj místních informačních systémů
- 16 zavedení systematiky a zlepšování vzájemné spolupráce v rámci propagace a marketingu v oblasti cestovního ruchu
- 17 zajištění a distribuování propagačních materiálů
- 18 zvýšení příjmů z cestovního ruchu
- 19 zvýšení využití zařízení cestovního ruchu
- 20 zvýšení návštěvnosti zahraničních turistů, především z Euroregionu Nisa

Umístění projektu:

Projekt pokryje celé území mikroregionu Podralsko.

Kritéria minimálního standardu pro zařazení TIC do kategorie C

Zaměření:	umístěno především v atraktivitách cestovního ruchu nebo v jejich blízkosti
Náplň činností:	Poskytuje verbálně, v tištěné nebo elektronické podobě bezplatně informace minimálně v rozsahu okruhu informací tohoto standardu, poskytuje bezplatně informační letáky a propagační a informační materiály. Prezентuje atraktivitu regionu. Podává informaci o ubytování a provádí rezervaci ubytování na základě verbálního dotazu, požadavku po telefonu, faxem. Prodává mapy místa, regionu (dalších regionů), turistické průvodce, upomínkové předměty, videokazety, informační CD ROM.
Jazyky:	Anglický a minimálně jeden další světový jazyk (doporučena němčina).
Doporučené umístění:	Místo soustředění turistů, snadný pěší přístup k exteriéru i interiéru TIC. Je doporučeno, aby TIC bylo přístupné i osobám tělesně postiženým.
Označení a orientace:	Označení exteriéru logem C, směrovky s kontaktem z vybraných hlavních míst soustředění turistů.
Otvírací doba:	Celoroční nebo sezónní minimálně 5 dní v týdnu od 9 - 17 hodin.
Informace mimo otvírací dobu:	Informace mimo otvírací dobu viditelně dostupná otvírací doba vlastního TIC, adresa, telefon a otvírací doba nejbližšího TIC, tísňová telefonní čísla (policie, hasiči, první pomoc) s překladem do anglického a německého jazyka, volně přístupná aktualizovaná a proti nepřízní počasí chráněná mapa okolí v okruhu minimálně 50 km s vyznačením TIC, turistických stezek a hlavních atraktivit a jejich stručným popisem včetně dopravní dostupnosti, doporučena je mapa pro jednodenní poznávací výlety. Na záznamníku hovorů odezva a informace o otvírací době TIC v českém, anglickém a německém jazyce. Nabídka ubytování v daném místě.
Vybavení a software:	Multimediální PC, MS-Word, Excel, MSIE, stojany pro informační materiály, přepážka pro odbavení klienta, místo pro usazení klienta se stolem pro sepsání poznámek, telefon včetně záznamníku hovorů, fax.
Připojení na Internet:	Doporučeno připojení na Internet pevnou linkou nebo přes telefon. WWW stránky jako součást jiných stránek.
Vzdělání:	Zaměstnan minimálně jeden pracovník s bakalářským nebo magisterským vzděláním resp. absolvent VOŠ v oboru cestovní ruch.

Okruhy poskytovaných informací:	<p>Společenské a geografické informace, důležité kontaktní informace, podrobné informace o atraktivitách (hrady, zámky, skanzeny, městské památkové rezervace, archeologická naleziště, seznam významné galerie, muzea, kostely, kláštery, synagogy, kaple aj. včetně provozní doby a vstupného), přírodních zajímavostech (naučné stezky, národní parky, chráněná území a výtvoř, minerální prameny aj.), službách CR (cestovní kanceláře a cestovní agentury, směnárny, síť TIC), dopravě (dostupnost jednotlivých míst, dopravní informace pro motoristy včetně meteorologických, sjízdnost silnic v zimním období, stav na hraničních přechodech v rámci ČR aj.), stravovacích možnostech, kulturních, společenských, sportovních a dalších akcích, obchodu a službách.</p> <p>Podrobné informace jsou poskytovány v rámci turistického marketingového regionu, pro poskytnutí požadované informace propojení zejména na okolní turistické marketingové regiony.</p>
Společné zásady	<p>Poskytování verbálních, digitálních a části tištěných informací bezplatně, bezplatné informační brožury v českém, anglickém a německém jazyce jsou ve stojanech volně dostupné a tematicky seřazené, odpovědi na dotazy E-mailem, faxem a dopisem se poskytují nejpozději následující den, vstřícná komunikace s klientem, upravený interiér i exteriér, průběžná aktualizace vyvěšených informací, aktivní spolupráce s dalšími TIC v regionu, aktivní zapojení do budování koordinovaného turistického informačního systému.</p> <p>Kontakt a komunikace s klientem: pracovníci TIC musí jednoznačně ukázat, že jsou klientovi k dispozici, dodržovat pořadí příchozích klientů, být vstřícní ke klientovi, dát přednost klientovi před administrativními úkony.</p> <p>Telefonický rozhovor: při vyřizování telefonického hovoru poskytnout požadovanou informaci podle možností a s ohledem na klienty přítomné v TIC v přiměřeném rozsahu, pokud nelze informaci poskytnout, vyžádat si telefonní číslo klienta a sdělit mu informaci po jejím zjištění.</p>
Označení a logo	<p>Označení: „Turistické informační centrum /Tourism information centre/“, logo: tmavě zelené pozadí, bílé i., jedna bílá hvězdička.</p>

Zdroj: Zpracování problematiky cestovního ruchu, obsažené v sektorovém operačním plánu a její aplikace do regionálních operačních programů – 1999, DHV CR spol. s r.o., SAURA s.r.o.

c.2) Vydání cykloturistického průvodce pro MR Podralsko s popisem stezek a důležitými

informacemi v několika jazycích / česky, polsky, německy, anglicky /.

Vydávané propagační materiály musí upozorňovat domácí i zahraniční turisty nejen na zajímavá místa v řešeném území, ale i v jeho okolí. V nabídce je nutno rozlišit materiály pro pěší turistiku, **cykloturistiku**, popř. hippoturistiku. Co musí být pro všechny stejné je pestrost nabízených výletů rozlišených podle terénní přístupnosti a náročnosti nabízených tras. K dostání by měly být mapy s různým tématickým zaměřením, v patřičném měřítku (1:75000, 1:50000) upozorňující na zajímavosti v řešené oblasti. Zajímavé, popř. naučné trasy je vhodné rozpracovat v podobě výřezu v detailnějším měřítku (1:25 000) s podrobnějším popisem.

Návrh struktury a obsahové náplně cykloturistického průvodce po mikroregionu

<u>Název:</u>	Cyklistika v mikroregionu Podralsko
<u>Obálka:</u>	<ul style="list-style-type: none"> - Název materiálu, jméno mikroregionu (vyjmenovány členské obce) - Fotografie s motivem cykloturistiky (např. s pozadím Ralska nebo Bezdězu, apod.) - Vnitřní strana obálky bude obsahovat schématickou mapku mikroregionu s přehledem všech značených cyklistických tras. Na mapce bude znázorněna poloha měst/obcí, hlavní komunikace, vodní toky/plochy, to vše v návaznosti na okolí mikroregionu. Dále zde bude mapka znázorňující polohu mikroregionu v rámci Libereckého kraje. - Na obálce na poslední straně (včetně vnitřní části) bude ponechán prostor na reklamu pro místní podnikatelské subjekty
<u>Vnitřní strany:</u>	<ul style="list-style-type: none"> - Na první straně bude několik malých schématických mapek mikroregionu, na každé bude vyznačena jedna cyklotrasa, popř. okruh. Cyklotrasy je vhodné pojmenovat – tématicky zaměřit (např. „Zdislavy z Lemberka“, „Skleněná“, „Jelení“, „Okolo Bezdězu“, „Polomené hory“....). <p>Tato stránka s přehledem cyklotras bude doplněna textem popisujícím daný mikroregion.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Na každé další stránce (dvoustraně) bude popisována podrobněji jedna cyklotrasa/okruh podle uvedených mapek. Cyklotrasa bude znázorněna na podrobnějším nákresu s vyznačením turistických cílů (včetně vysvětlivek). Dále zde bude graf znázorňující převýšení na daném úseku. Doplnující text popisující průběh cyklotrasy, turistické cíle, které je možné navštívit a dále zde budou 2 – 3 fotografie vztahující se k turistickým cílům na cyklotrase. <p>Text bude doplněn odkazy na nabídky doprovodných služeb pro cyklisty (možnost ubytování, stravování, oprava kol, půjčovna atd.).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Na poslední straně budou kontakty na nejbližší informační centra.

Formát A5 (skládaná A4), svázano, plnobarevný, rozsah cca 10 – 16 stran

A5.

Cyklistický průvodce bude vydán v menším nákladu i v německém, polském a anglickém jazyce a bude k dispozici v informačních centrech v Euroregionu NISA, na obecních úřadech a bude využíván k prezentaci mikroregionu v tuzemsku i v zahraničí.

Speciální příloha:	- Popis nejvýznamnějších objektů (památek) a přírodních zajímavostí v mikroregionu a nejbližším okolí (např. hrad Bezděz, zřícenina hradu Ralsko, zámek Lemberk, zámek Zákupy, zámek Bělá pod Bezdězem, Máchovo jezero, zajímavosti v CHKO Lužické hory a CHKO Kokořínsko, vesnické a městské památkové zóny, meandry Ploučnice, Hradčanské stěny, objekty původní lidové architektury, atd. ....)
--------------------	--

d) POSÍLENÍ A ROZVOJ DALŠÍCH TURISTICKÝCH ATRAKCÍ

Stručná charakteristika:

Pro zvýšení návštěvnosti mikroregionu Podralsko bude zapotřebí věnovat více pozornosti rozšiřování turistických atrakcí, zlepšování služeb a snaze o spokojenost zákazníka. Pouze spokojený návštěvník se znovu vrátí do již jednou navštíveného místa a doporučí danou oblast dalším. Důležitá je i otázka, co bude dělat návštěvník dané oblasti, pokud nebude zrovna nepříznivější počasí pro jakýkoliv druh turistiky.

K významným připravovaným aktivitám v území patří :

- vybudování zábavního parku Kludskyland v Kuřívodech (nadnárodní dosah)
- obora spárkaté zvěře Židlov (již ve výstavbě – s předpokladem vyhlídkových míst,...)
- oživení prostoru Hvězdov – Svěbořice pro různé druhy sportovních a rekreačních aktivit (okolo soustavy Hvězdovských rybníků)
- využití prostoru Vrchbělá

Dále se doporučuje věnovat pozornost např. těmto aktivitám:

- Nalezení vhodných lokalit k vybudování vyhlídkových míst, laviček k odpočinku, fit koutků, umístění odpadkových košů.
- Sběr informací, vytvoření souborů nabídek informujících o možnostech místních aktivit a aktivit v okolí pro případy špatného počasí, následná distribuce do významných infocenter, větších občerstvovacích zařízení.
- Zlepšení spolupráce s provozovateli různých aktivit cestovního ruchu v sousedních obcích.
- Využití stávajících zařízení v sousedních centrech návštěvníky v případě nepříznivého počasí.

Cíle:

- 1 rozšíření atrakcí v řešeném území
- 2 zvýšení počtu návštěvníků domácích i zahraničních
- 3 zvýšení příjmů z cestovního ruchu
- 4 nabídnutí náhradního programu v případě nepříznivého počasí
- 5 možnost aktivního strávení každého dne
- 6 vytvoření základních podmínek pro tvorbu pestré a poutavé nabídky oblasti
- 7 zvýšení návštěvnosti
- 8 prodloužení pobytu návštěvníků

Umístění projektu:

Projekt pokryje celé území mikroregionu Podralsko.

10. ZÁVĚRY

S ohledem na mimořádnou polohu, přírodní prostředí a významný potenciál přírodních, kulturních i stavitelských zajímavostí v řešeném území a v jeho těsném okolí se jeví, jako jedna z možností zvýšení atraktivity, podpora a rozvoj cestovního ruchu. Cestovní ruch je významný zdroj příjmů obcí a má multiplikační efekt.

Nemalé předpoklady má řešené území pro rozvoj, stále populárnějšího odvětví cyklistiky ve vazbě na poznávání krajiny, lidí a místních kolorit - cykloturistika. Program řeší využití vlastního území mikroregionu Podralsko pro cykloturistiku, navrhuje místní trasy, jejich nezbytné vybavení souvisejícími službami, nabízí turistické cíle, event. uvádí další možnosti, které může toto území a okolí svým návštěvníkům poskytnout.

V širších vztazích Program navazuje na cyklotrasy především celostátního a regionálního významu i se zdůrazněním vazeb na blízká turisticky vyhledávaná centra Český ráj, Ještěd, Kokořínsko, SRN (Oybin, Hvozď, Jonsdorf, Zittau...).

Jedním z prvořadých úkolů bude zajištění garanta pro vyznačení, údržbu a další rozšiřování cyklotras v řešeném území.

Seznam navrhovaných opatření a s nimi souvisejících aktivit, které vedou k naplnění hlavních cílů rozvoje cykloturistiky, bude sloužit pro potřeby státní i místní správy, potenciálních investorů v území a ostatních subjektů.

Celý Program je připraven a směřován k možnostem využití dotací z existujících a připravovaných programů (např. PHARE, SAPARD, GRAND CR apod.).

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

CR	Cestovní ruch
ČCCR	Česká centrála cestovního ruchu
CTM MODO	Cykloturistická magistrála Most – Doksy
ČR	Česká republika
ČÚOP	Český ústav ochrany přírody
ERN	Euroregion Nisa
EU	Evropská unie (European Union)
GRAND CR	Program na podporu cestovního ruchu
k.ú.	Katastrální území
NPP	Národní přírodní památka
NPR	Národní přírodní rezervace
NUTS2	Územní statistická jednotka složená z území okresů: Česká Lípa, Liberec, Jablonec nad
Severovýchod	Nisou, Semily, Trutnov, Jičín, Náchod, Hradec Králové, Rychnov nad Kněžnou, Pardubice,
	Chrudim, Ústí nad Orlicí a Svitavy
OKÚ	Okresní úřad
PHARE	Speciální vstupní program pro výstavbu institucí dle právního rámce EU, investice do řídicí
	infrastruktury a do oblasti ekonomické a sociální soudržnosti
PCHP	Přechodně chráněná plocha
PP	Přírodní památka
PR	Přírodní rezervace
SAPARD	Speciální vstupní program pro rozvoj zemědělství a venkova
	(Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development)
ROP	Regionální operační program
ÚPNSÚ	Územní plán sídelního útvaru
ÚPN VÚC	Územní plán velkého územního celku
US	Urbanistická studie
VLS	Vojenské lesy a statky
VVP	Vojenský výcvikový prostor
ZCHÚ	Zvláště chráněná území přírody